

Dato: 24. juni 2011
J.nr.: 11/42487

Folketinget, Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Christiansborg

Ministeren for flygtninge, indvandrere og integrations besvarelse af spørgsmål nr. 407 (alm.del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karen J. Klint (S).

Spørgsmål nr. 407:

"Hvad kan ministeren oplyse om erfaringerne fra Tyskland, når det gælder sammenhængen mellem opførelsen af stormoskéer og udbredelsen af ekstremisme? Spørgsmålet stilles på baggrund af artiklen i Kristeligt Dagblad den 17. maj 2011 "Store moskéer kan reducere risikoen for ekstremisme".

Svar:

Den tyske islamforsker Riem Spielhaus argumenterer i den omtalte artikel for, at opførelsen af store moskéer kan medvirke til at reducere risikoen for islamisk ekstremisme, hvis opførelsen af sådanne moskéer sker på den rigtige måde og ledes af de rigtige mennesker.

Ifølge de oplysninger, som ministeriet er i besiddelse af, baserer Riem Spielhaus sin konklusion på en undersøgelse af moskémiljøet i Hamburg. Denne undersøgelse har det imidlertid ikke været muligt for ministeriet at fremskaffe. Der kan imidlertid henvises til en række artikler m.v. om to af de omkring 80 større tyske moskébyggerier.

Det drejer sig henholdsvis om Merkez Moskéen i Duisburg og Ehrenfeld Moskéen i Köln. Begge disse byggerier er grundlagt af den samme organisation - paraplyorganisationen Tyrkisk Islamisk Union for Religiøse Anstalter (DITIB) - hvilket afspejler, at hovedparten af Tysklands over 3 millioner muslimer har tyrkisk oprindelse.

Merkez Moskéen blev indviet i oktober 2008 og var på daværende tidspunkt den største moské i Tyskland med et areal på 2.500 kvadratmeter og plads til over 1000 mennesker. Den fremhæves i dag i nogle artikler som et lærebogseksempel på, hvorledes opførelsen af nye moskéer kan foregå, og hvorledes de ansvarlige muslimske organisationer og ledere bør agere i forhold til det omkringliggende samfund.

Mange iagttagere hæfter sig således ved, at menigheden bag Merkez Moskéen fra projektets begyndelse insisterede på at have en høj grad af finansiel gennemsigtighed, på at etablere dialog og samarbejde med såvel forenings- og forretningslivet i byen som de politiske partier i byrådet samt på at vinde bred opbakning og sympati fra lokalbefolkningen.

Menigheden roses for at have lagt økonomien i projektet åbent frem for offentligheden og for undervejs at have afholdt en række borgermøder, hvor interesserede fik mulighed for at stille kritiske spørgsmål og give udtryk for deres eventuelle skepsis og bekymringer i forhold til mosképlanerne.

Ligeledes bemærkes det, at moskéen blev åbnet for ikke-muslimske trosretninger, således at dens lokaler i dag for eksempel bruges i forbindelse med kristne højtider, til undervisningsformål og møder, og at moskéen lægger hus til en række tværreligiøse aktiviteter, herunder en fælles ceremoni for børn ved skoleårets begyndelse med deltagelse af præster fra alle de store religioner.

I nogle artikler omtales det således som "Duisburg-modellen", hvorefter opførelsen af store moskéer under bestemte omstændigheder kan få en positiv indvirkning på integrationen af muslimer, herunder være med til at forhindre polarisering og marginalisering.

I modsætning til moskébyggeriet i Duisburg har planen om at opføre en ny stor moské i Köln-bydelen Ehrenfeld fra begyndelsen været stærkt kontroversiel. Byggeriet af moskéen, forventes at stå færdig i 2013 og vil blive den absolut største i Tyskland med en kapacitet på 2.000- 4.000 personer.

Flere iagttagere har peget på, at problemet i forhold til mosképrojektet i Köln netop har været, at det har manglet den åbenhed, gennemsigtighed og vilje til dialog og samarbejde, der karakteriserede projektet i Duisburg.

Kritikerne påpeger således, at lokalsamfundet ikke er blevet inddraget i processen omkring moskébyggeriet, hvilket, efter deres opfattelse, har svækket projektets folkelige opbakning. Samtidig fremhæves det, at der fra starten var en del uklarhed vedrørende finansieringen af byggeriet, herunder ikke mindst hvem der stod bag opførelsen af moskéen.

Disse forskelligartede forløb vedrørende opførelsen af de to største moskéer i Tyskland viser behovet for åbenhed om sådanne projekter.

Som jeg læser artiklen i Kristeligt Dagblad, er det da også først og fremmest denne positive gevinst ved byggerier af (store) moskéer, som forskeren gør opmærksom på.

Med venlig hilsen

Søren Pind